

4 картка

Уміння підтримувати розмову

Людина — соціальна істота, яка використовує спілкування не лише для передачі інформації, а й для задоволення від взаємодії з іншими людьми. Уміння підтримувати розмову — важлива навичка, яка допомагає дітям дружити, домовлятися, ініціювати діалог, ставити запитання, висловлювати свої думки й уважно слухати інших. Спілкуючись, діти вчать поважати співрозмовника, розвивають мовлення, мислення та впевненість у собі. Це вміння дитина буде розвивати й використовувати протягом усього життя.

Впродовж тижня розвиватимемо такі компетентності:

Цінності	Ставлення	Уміння	Знання та критичне розуміння
Повага до людської гідності та прав людини Визнання цінності культурного різноманіття	Відкритість до інших культур, переконань та відмінних світоглядів і практик Повага	Уміння слухати та спостерігати Емпатія Мовні, комунікативні вміння та багатомовність	Знання та критичне розуміння мови й особливостей спілкування

“Рамка компетентностей для культури демократії”

Завдання для вихователя

- ▶ Вчити дітей прийомам активного слухання
- ▶ Формувати вміння підтримувати розмову
- ▶ Вчити ставити запитання на тему розмови

Очікувані навчальні результати

- ▶ Відстоює думку, що до кожної людини слід ставитися гуманно та з повагою до її гідності
- ▶ Висловлює думку про те, що люди повинні цінувати і поважати усі мови, якими розмовляють інші
- ▶ Виявляє готовність взаємодіяти з людьми, які сприймаються як інші
- ▶ Дає можливість іншим висловлювати свою думку
- ▶ Показує мовою тіла, що він/вона слухає
- ▶ Висловлює співчуття тим людям, яким щастить менше, ніж йому/їй
- ▶ Може пояснити, як тон голосу, візуальний контакт та мова тіла допомагають під час спілкування

Необхідні матеріали: тематичні картинки для вибору тем розмови (по 2 картки з кожної теми “транспорт”, “будівлі”, “тварини”, “рослини” тощо), мішечок для карток/іграшок, дрібні іграшки.

Крок 1. ЗУСТРІЧ У КОЛІ (20 хв.)

Мета: створити атмосферу, щоб діти почувалися комфортно, налаштувалися на спілкування, мали можливість фантазувати й обирати. Заохочуйте кожну відповідь.

1. Попросіть дітей сісти в коло.
2. Оберіть у який спосіб будете вітатися з дітьми сьогодні (наприклад: піднятися, і по черзі привітатися із сусідом будь-якою частиною тіла (ліктем, п'яткою, коліном, спинками, тощо).

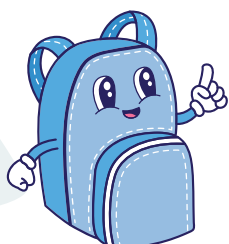
3. В центрі кола на підлозі покладіть зображення з картками і попросіть кожну дитину обрати для себе картку, яка подобається. Попросіть дітей сказати, що зображено на картці, чому їм подобається ця картка, та що на ній зображено і що можна про це розповісти. Вихователь розпочинає, показуючи свою картку, розповідає про неї (наприклад, книжка, бо у ній гарні малюнки) і передає слово дитині поруч, називаючи її ім'я. Стежте за тим, щоб ланцюжок не зупинявся.

Обговорення історії в колі

В понеділок після довгих вихідних діти поспішали в садок, щоб розповісти одне одному, чим вони займалися і що цікавого робили. Галя розповідала, що була в бабусі в селі, і годувала каченят та кішку. Інші діти підхопили тему і ділилися історіями про своїх домашніх тварин. Сергій не міг дочекатися, щоб розказати, що старший брат навчив його кататися на велосипеді, і кілька разів намагався вступити в розмову зі словами "А я знаєте що?" Інші теж кортіло поділитися, що в неї була в гостях сестричка і привезла солодощі та подарунки. Вона питала "Можна я щось скажу?" Проте жвава розмова про тварин захопила дітей, вони нічого не чули і не звертали увагу на друзів.

Запитайте дітей та обговоріть:

- Чому діти не слухали Сергія й Інну?
- Чи були у вас ситуації, коли ви розповідали щось, а вас не слухали, або перебивали? Що ви відчували в цей момент? Як ви діяли, що робили?
- Чому важливо не перебивати інших?
- Що треба було зробити дітям, щоб усі могли висловитися?

Формулюємо **"Правила в наплічник"** разом з дітьми:

- Коли хтось говорить, ми не перебиваємо і уважно слухаємо
- Якщо хтось хоче щось сказати, можна запитати про це
- Говоримо по черзі, а не одночасно
- Запитуйте, якщо щось зацікавило чи було незрозуміло.

Крок 2. ГРА “ЛОВЦІ СЛОНІВ” (15 хв.)

Попросіть дітей сісти в коло. Скажіть, що діти мають упіймати слово “слон”. Як тільки почують його, треба плеснути в долоні. Потренуйтеся разом з дітьми, як ловити “слона” оплесками.

Зачитайте назви різних тварин, серед яких іноді називайте слово “слон”: зайчик, крокодил, ведмідь, слон, лисиця, крокодил, їжак, кенгуру, слон, вовк, бегемот, кабан, слон, коза, зайчик, антилопа, верблюд, слон, білка. Якщо діти готові самостійно проводити гру — дитина, яка “впіймала” слона, стає ведучим.

Ускладнюйте завдання, промовляючи назви тварин з прикметниками, які їх характеризують. Домовтеся, якого слона будуть ловити діти (сірого, рожевого чи всіх слонів): сірий зайчик, зелений крокодил, білий зайчик, темний крокодил, бурий ведмідь, рожевий слон, руда лисиця, злий крокодил, колючий їжак, блакитний кенгуру, сірий слон, сірий вовк, сірий бегемот, дикий кабан, сірий слон, плямиста коза, білий ведмідь, маленький зайчик, швидка антилопа, двогорбий верблюд, великий слон, руда білка. Підтримуйте дітей, коли вони помиляються, активізуйте дітей, які малоактивні.

Запитайте дітей та обговоріть:

- Що допомагало уважно слухати і «зловити слона»?
- Чому важливо слухати співрозмовника?

Гра “Запитання” (15 хв)

Оберіть кілька тематичних картинок (“транспорт”, “будівлі”, “тварини”, “рослини”). Покажіть одну картку дітям і попросіть поставити до неї запитання. Що ви можете запитати? Наприклад: Що тут зображено? — Коза. Коза якого кольору? — Сірого. Коза точно не зелена? — Ні. В кози є роги? — Немає. Це коза чи козенятко? — Коза.

Повторіть кілька разів з різними картками.

Під час вправи можна допомагати дітям, ставити уточнюючі запитання. Проте основне завдання — навчитися ставити запитання і ці запитання можуть бути будь-які. Так вчимо змалку, що неправильних запитань не буває і загалом питати — це добре.

Запитайте дітей та обговоріть:

- Чи легко було придумувати, що можна запитати? Чому?
- До якої картки було найбільше питань?

Крок 3. **ОРГАНІЗОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ГРУПАХ (20 хв.)**

Об'єднайте дітей по парах і дайте кожному витягнути з мішечка картинку/дрібну іграшку. Попросіть дітей пофантазувати і придумати разом історію про ці дві картинки/іграшки.

По завершенню роботи груп (10 хв), хай кожна пара коротко презентує свою історію в спільному колі. Інші діти слухають і задають питання до історії.

Рекомендації та додаткові ресурси на тиждень

1 Упродовж тижня знайдіть час, щоб поговорити з кожною дитиною про вміння підтримувати розмову

Про що розповідали тобі друзі? Що тебе найбільше зацікавило?

Про що ти розповідав/-ла друзям? Чи слухали тебе інші? Як ти зрозумів/-ла, що тебе уважно слухають?

Чи були випадки, що тебе не слухали? Що ти робив/-ла у цій ситуації?

2 Давайте дітям прості завдання, які допоможуть їм вчитися підтримувати розмову

- Запитай у двох дітей, чи подобається їм погода сьогодні. Постав уточнювальне запитання “Чому (не) подобається така погода?”
- Запитай у 2-3 дітей про що вони б хотіли поговорити. Якщо почуєш цікаву для себе тему — підтримай розмову. Якщо ні, то вчимося коректно відповідати, наприклад: вибач, я не дуже люблю казки, я хочу поговорити про тварин чи подорожі. А ти любиш мандрувати?
- Розкажи, хто з дітей розповідав тобі щось цікаве сьогодні? Про що тобі хотілось би дізнатися більше?

3 Заохочуйте дітей до спільної діяльності та обговорення

Під час ранкового кола запропонуйте активність – придумуємо спільну історію. Вихователька починає історію, обираючи головного героя. Далі кожна дитина додає по одному реченню, слухаючи, що було вже сказано і доповнюючи й придумуючи нові пригоди даного героя. Ця вправа кожного разу виходить непередбачуваною, цікавою і захоплюючою.

4 Залучайте до активностей інших дорослих та батьків

Розкажіть батькам, що зараз в групі ви працюєте над умінням слухати і підтримувати розмову. Попросіть батьків вдома теж зосередити увагу на цій темі. Наприклад, запропонуйте щовечора розповідати одне одному про свій день у садочку та на роботі. Нагадайте батькам правила ефективного спілкування і про важливість використовувати в розмові з дитиною фрази, які спонукають ділитися ідеями та почуттями; задавати відкриті запитання.